

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0

ของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

Factors Affecting Unskilled Labor Employment in the Age of Thailand 4.0

in Laem Chabang Industrial Estate, Chon Buri Province

อาภาพร ผลมี¹

พัฒน์ พัฒนรังสรรค์²

ศร็อร สมบูรณ์ทรัพย์³

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะแรงงานให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคประเทศไทย 4.0 โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 บริษัท ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยแบบจำลองโลจิสติก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 ได้แก่ ประเภทอุตสาหกรรม กลยุทธ์ระดับองค์กร ความคิดเห็นต่อนโยบายประเทศไทย 4.0 และโครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่มีต่อการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาและด้านการปรับปรุงกระบวนการผลิต ปัจจัยด้านคุณลักษณะแรงงานเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ปัจจัยด้านต้นทุนของกิจการเรื่องค่าจ้างแรงงานและค่าวัตถุดิบ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกด้านกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลเรื่องนโยบายประเทศไทย 4.0 และโครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกด้านภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ

คำสำคัญ: แรงงานไร้ฝีมือ, การจ้างงาน, ประเทศไทย 4.0

¹ นิสิต หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

² อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

³ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

Abstract

This research aimed to study factors affecting an unskilled labor employment in the age of Thailand 4.0 in Laem Chabang industrial estate Chon Buri Province to be used as a guideline for the development of unskilled labor to meet the needs of the employer in the changing environment in the age of Thailand 4.0. The research applied survey method with data collected using questionnaires from 89 samples who were companies in Laem Chabang industrial estate Chon Buri Province and analyzed by logit model. The result of this study indicated the important factors that influence the decision to employ an unskilled labor at the statistical significance level of 0.10 were type of industry, corporate strategy, opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and Eastern Economics Corridor (EEC) project to the investment of production process improvement, labor qualification in creativity, cost of wage and raw material, external environment in government policy about Thailand 4.0 and EEC project including with condition of domestic economy could significantly explain the decision to employ an unskilled labor of the companies in Laem Chabang industrial estate Chon Buri Province.

Keywords: Unskilled Labor, Employment, Thailand 4.0

บทนำ

แรงงานมีความสำคัญในฐานะที่เป็นปัจจัยการผลิตและในขณะเดียวกันแรงงานก็เป็นทุนมนุษย์ที่สามารถพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้นได้ โดยแรงงานแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แรงงานทักษะ แรงงานกึ่งทักษะ และแรงงานไร้ทักษะ ซึ่งแรงงานถือเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากประเทศไทยแต่เดิมเป็นประเทศเกษตรกรรมต่อมามีการพัฒนาไปสู่ยุคอุตสาหกรรมหนักที่เน้นการใช้แรงงานเข้มข้น จนถึงปัจจุบันในปี 2560 รัฐบาลได้มีการประกาศนโยบายแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) หรือนโยบายประเทศไทย 4.0 โดยมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของประเทศที่เคยขับเคลื่อนด้วยฐานแรงงานเข้มข้นในอุตสาหกรรมหนักไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เพื่อสร้างอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต และต้องการเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง โดยนวัตกรรมและเทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทในภาคเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่เป็นผลกระทบมาจากนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่เน้นการใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอาจจะส่งผลกระทบต่อรูปแบบการจ้างงาน เนื่องจากการที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการผลิต อาจทำให้มีการจ้างงานลดลงหรือคุณลักษณะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานประกอบการในนิคม
อุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

แรงงานที่ต้องการเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะผลกระทบต่อแรงงานไร้ทักษะที่มีสัดส่วนสูงที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 62 จากกำลังแรงงานทั้งหมดของประเทศไทย ซึ่งอาจจะถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

สำหรับสถานการณ์แรงงานของประเทศไทยในปี 2560 มีอัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 1.2 ดังแสดงในภาพที่ 2 ซึ่งสูงที่สุดในรอบ 7 ปี แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์การว่างงานเริ่มน่าเป็นห่วง ซึ่งเป็นผลมาจากจากแรงกดดัน 2 ส่วน ได้แก่ การเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 ทำให้มีการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติและหุ่นยนต์ทดแทนแรงงานคนมากขึ้น โรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ก็มีแนวโน้มการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติมากยิ่งขึ้น ทำให้แม้ว่าจะเกิดโรงงานเพิ่มขึ้นแต่ก็ไม่ได้ทำให้การจ้างงานเพิ่มขึ้น ผลกระทบจากทั้ง 2 ปัจจัยนี้อาจทำให้ภาวะว่างงานของไทยในอนาคตรุนแรงมากขึ้น

เมื่อกล่าวถึงอุตสาหกรรมการผลิตและจ้างงาน จังหวัดชลบุรีถือเป็นแหล่งศูนย์รวมอุตสาหกรรมและโรงงานที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่เต็มไปด้วยนิคมอุตสาหกรรมถึง 15 แห่ง และอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก จึงทำให้จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและคนงานสูงที่สุดในภาคตะวันออก นอกจากนี้ชลบุรียังเป็นหนึ่งในจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ของโครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกหรืออีอีซี (Eastern Economic Corridor: EEC) ที่ประกอบไปด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นโครงการหลักของรัฐบาลในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ยุคประเทศไทย 4.0

นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังเป็นนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี มีจำนวนสถานประกอบการประมาณ 140 ราย และแรงงานประมาณ 80,000 คน โดยนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังมีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยเพราะนอกจากเป็นศูนย์การผลิตของอุตสาหกรรมทั้งหลายแล้ว ยังเป็นที่ตั้งของท่าเรือแหลมฉบังอันเป็นท่าเรือหลักของประเทศไทยในการนำเข้าและส่งออก และด้วยความที่นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังอยู่ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกซึ่งเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลต้องการใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศเพื่อเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม มาช่วยในกระบวนการผลิต ทั้งนี้อาจส่งผลกระทบต่อรูปแบบการจ้างงาน โดยเฉพาะแรงงานไร้ทักษะที่อาจจะถูกแทนที่ด้วยนวัตกรรมหรือเครื่องจักรที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจ้างงานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ยกเว้นคลังสินค้าและโรงงานหรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจประเภทซื้อขายไป จำนวน 105 บริษัท และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 บริษัท โดยให้ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจ้างงานเป็นตัวแทนของสถานประกอบการ

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการจ้างงาน

ทฤษฎีการจ้างงานแบ่งออกเป็น 2 แนวคิดหลักๆ ได้แก่ แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก และแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์ โดยนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกเชื่อว่าตลาดแรงงานมีการแข่งขันกันอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นระดับการจ้างดุลยภาพจะถูกกำหนดโดยอุปสงค์และอุปทานแรงงาน โดยระดับการจ้างงานจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับระดับผลผลิตและทิศทางทางตรงกันข้ามกับอัตราค่าจ้างที่แท้จริง ในขณะที่นักเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์กล่าวว่าตลาดแรงงานไม่ได้เป็นตลาดที่มีการแข่งขันกันอย่างสมบูรณ์และอัตราค่าจ้างที่เป็นตัวเงินไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างเสรีเนื่องจากอุปสงค์แรงงานเป็นอุปสงค์สืบเนื่องจากอุปสงค์ของสินค้าและบริการ รวม โดยระดับการจ้างงานดุลยภาพจะขึ้นอยู่กับมูลค่าที่เป็นตัวเงินของผลผลิตของแรงงานหน่วยสุดท้ายเท่ากับแรงงานที่ต้องจ่ายให้กับแรงงาน

2. ทฤษฎีผลผลิตภาพหน่วยสุดท้ายของแรงงาน

ทฤษฎีผลผลิตภาพหน่วยสุดท้ายของแรงงานเป็นทฤษฎีที่เน้นหนักในด้านอุปสงค์แรงงานคือนายจ้างยังคงจ้างคนงานเพิ่มขึ้นจนกระทั่งถึงหน่วยสุดท้ายซึ่งมูลค่าของผลผลิตที่ได้จากคนงานที่จ้างเพิ่มขึ้นนั้นเท่ากับค่าจ้างคนงานคนนั้นเอง หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือค่าจ้างที่คนงานได้รับเท่ากับค่าของผลผลิตที่เค้าผลิตได้ และเมื่อถึงจุดนี้แล้วนายจ้างจะไม่จ้างคนงานเพิ่มขึ้นอีกเพราะจะทำให้ค่าจ้างสูงกว่าคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชิ้นนั้น และเมื่อค่าจ้างสูงจะทำให้ นายจ้างลดจำนวนคนงานลงหรืออาจนำเครื่องจักรมาใช้แรงงานคน (ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์, 2558, น. 82-83)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานมีการศึกษาในหลายประเด็นด้วยกัน โดยการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การจ้างงานแรงงานไร้ทักษะ ซึ่งแรงงานไร้ทักษะคือแรงงานที่ทำงานในลักษณะที่ไม่ต้องใช้ความรู้ความสามารถมากนัก เพียงแต่ทำตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายและไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาหน้างานได้ ดังนั้นลักษณะงานที่ได้กล่าวมาจึงเป็นลักษณะงานเดียวกันกับงานที่แรงงานต่างด้าวทำ และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ อติตยา สุวรรณโณ (2558) อรรถพงษ์ ลิ้มปี้ กาญจนวัฒน์ (2558) และชัชสมมา พูลสวัสดิ์ (2558) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงาน

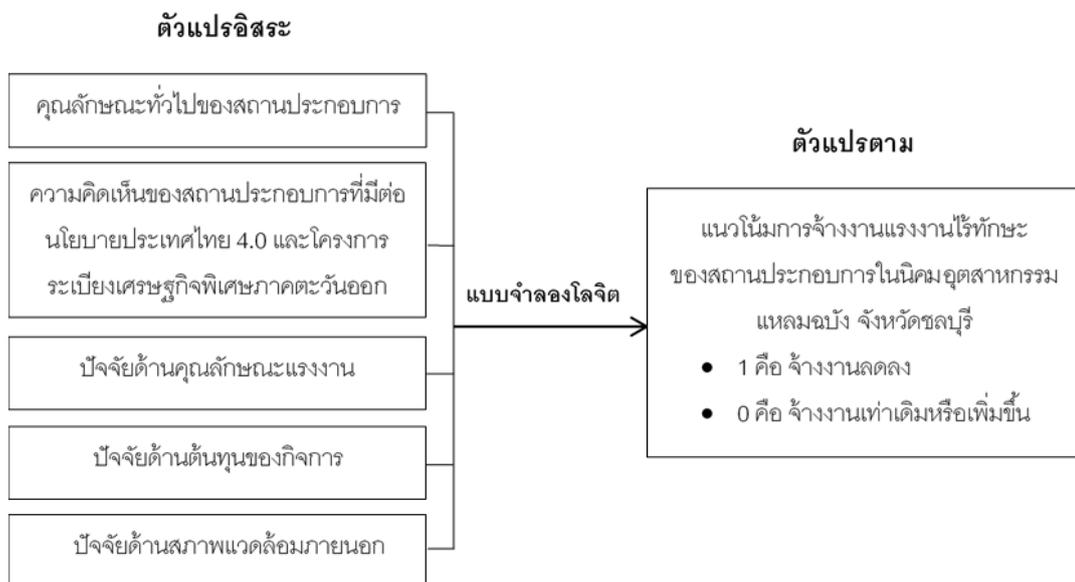
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานประกอบการในนิคม
อุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

ต่างตัว พบว่า ปัจจัยที่มีระดับความสำคัญสูงสุดต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างตัว ได้แก่ กฎหมายและนโยบายของรัฐบาล และต้นทุนของกิจการ

นอกจากนี้การศึกษาของสริกาน นนทะสร (2550) ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การจ้างงาน พบว่า อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการจ้างงาน และค่าจ้างที่แท้จริงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการจ้างงาน ในขณะที่ประวีณา งามเกิด (2558) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดปริมาณการจ้างงาน พบว่า ค่าจ้างเฉลี่ยและภาวะเศรษฐกิจไม่มีนัยสำคัญต่อปริมาณการจ้างงาน แต่การลงทุนในประเทศ และปริมาณการส่งออกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการจ้างงานอย่างมีนัยสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดปัจจัย และกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ยกเว้น คลังสินค้าและโรงงานหรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจประเภทซื้อขายไป จำนวน 105 บริษัท โดยมีการกำหนด กลุ่มตัวอย่างไว้ที่ 83 ตัวอย่าง ที่ได้จากสูตรการคำนวณของ Yamane (1970) โดยกำหนดระดับความ คลาดเคลื่อนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 โดยผู้ศึกษาทำการสำรวจไว้เพิ่มเติมอีก 7 ตัวอย่าง สำหรับ

กรณีที่ใช้แบบสอบถามมีคำตอบไม่สมบูรณ์ ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาคั้งนี้เท่ากับ 90 บริษัท โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

การเก็บแบบสอบถามสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ก่อนการเก็บแบบสอบถาม ใช้การทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น Cronbach's alpha ซึ่งทุกหมวดหมู่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.70 ดังนั้นแบบสอบถามชุดนี้จึงมีความน่าเชื่อถือในระดับยอมรับได้ Cronbach (1974) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะด้วยการวิเคราะห์แบบจำลองโลจิสต์ ซึ่งตั้งสมมติฐานในการศึกษาคั้งนี้

H_0 = คุณลักษณะทั่วไปของสถานประกอบการ ความคิดเห็นต่อนโยบายประเทศไทย 4.0 และโครงการอีอีซี ปัจจัยด้านคุณลักษณะแรงงาน ปัจจัยด้านต้นทุนของกิจการ และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ไม่มีผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

H_1 = คุณลักษณะทั่วไปของสถานประกอบการ ความคิดเห็นต่อนโยบายประเทศไทย 4.0 และโครงการอีอีซี ปัจจัยด้านคุณลักษณะแรงงาน ปัจจัยด้านต้นทุนของกิจการ และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก มีผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

สำหรับแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาสามารถกำหนดได้คั้งนี้

$$\ln\left(\frac{P}{1-P}\right) = \beta_0 + \sum_i \beta_{1i} \text{Ind}_i + \beta_2 \text{Cor} + \beta_3 \text{Bus} + \beta_4 \text{Pro2} + \beta_5 \text{Mkt1} + \beta_6 \text{Inv1} \\ + \beta_7 \text{Inv2} + \beta_8 \text{Inv3} + \beta_9 \text{Cha_Cre} + \beta_{10} \text{Cha_Mul} + \beta_{11} \text{Cos_Wag} \\ + \beta_{12} \text{Cos_Raw} + \beta_{13} \text{Ext_40} + \beta_{14} \text{Ext_EEC} + \beta_{15} \text{Ext_EcoTh} \\ + \beta_{16} \text{Ext_Tec} + \beta_{17} \text{Ext_Age} + \epsilon$$

Table 1 Definition of Variables

Variables	Definition	Remarks
P	Prob (Y=1) is an occasion of company having trend to decrease an unskilled labor employment in the next 5 years	
Y	Trend of unskilled labor employment of company in Laem Chabang Industrial Estate, Chonburi Province in the next 5 years	1 = Decreased employment 0 = Increased employment or no change
Ind _i	Categories of Industry (i = 1, 2, 3, 4, 5, 6)	(base group = Automotive) Ind ₁ = 1 is Steel and Aluminum Industry 0 are others

Table (continued)

Variables	Definition	Remarks
		Ind ₂ = 1 is Electronics Industry 0 are others
		Ind ₃ = 1 is Foods Industry 0 are others
		Ind ₄ = 1 is Plastics Industry 0 are others
		Ind ₅ = 1 in case of Textiles 0 are others
		Ind ₆ = 1 are other Industries 0 are others
Cor	Corporate Strategy	1 = Growth Strategy (increase sales volume and gain market share) 0 = Others
Bus	Business Strategy	1 = Low-cost Strategy (cost control all of value chain) 0 = Others
Pro2	An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the production volume	1 = Increase 0 = Others
Mkt1	An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the domestic's sales volume	1 = Increase 0 = Others
Inv1	An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the investment of research and development	1 = Increase 0 = Others

Table 1 (continued)

Inv2	An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the investment of human resources development	4.0	1 = Increase 0 = Others
Inv3	An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the investment of production process improvement	4.0	1 = Increase 0 = Others
Cha_Cre	Creativity Skill		Five-level of Likert Scales
Cha_Mul	Multitask Skill		Five-level of Likert Scales
Cos_Wag	Wage Cost		Five-level of Likert Scales
Cos_Raw	Material Cost		Five-level of Likert Scales
Ext_40	Thailand 4.0 Policy		Five-level of Likert Scales
Ext_EEC	EEC Project		Five-level of Likert Scales
Ext_EcoTh	Domestic Economy		Five-level of Likert Scales
Ext_Tec	Progression of Technology		Five-level of Likert Scales
Ext_Age	Aging Society		Five-level of Likert Scales
ε	Error Term		

ผลการศึกษา

ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 90 ชุด พบว่ามีแบบสอบถาม 1 ชุด ที่สถานประกอบการกรอกข้อมูลไม่สมบูรณ์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาคั้งนี้จึงมีจำนวน 89 ตัวอย่าง โดยการศึกษาพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ จำนวน 29 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 32.58 กลยุทธ์ระดับองค์กรที่ใช้ส่วนใหญ่คือกลยุทธ์เติบโต จำนวน 76 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 85.39 กลยุทธ์ระดับธุรกิจที่ใช้ส่วนใหญ่คือกลยุทธ์การผลิตให้ได้ต้นทุนต่ำ จำนวน 52 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 58.43

นอกจากนี้ จากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อนโยบายประเทศไทย 4.0 และโครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกพบว่านโยบายดังกล่าวส่วนใหญ่จะส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น จำนวน 53 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 59.55 ส่งผลกระทบต่อยอดขายสินค้าในประเทศเพิ่มขึ้น จำนวน 48 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 53.93 ไม่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา จำนวน 47 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 52.81 ไม่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 46 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 51.69 และส่งผลกระทบต่อมีการลงทุนด้านการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพิ่มขึ้น จำนวน 70 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 78.65

สำหรับการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะแรงงานให้ความสำคัญด้านความขยันและความอดทนในการทำงานมีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.596

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานประกอบการในนิคม
อุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

ปัจจัยด้านต้นทุนของกิจการให้ความสำคัญเรื่องต้นทุนค่าจ้างและต้นทุนค่าวัสดุเทียบเท่ากัน มีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.180 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกด้านการกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลให้ความสำคัญเรื่องการปรับขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำมีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.236 ด้านเศรษฐกิจให้ความสำคัญเรื่องภาวะเศรษฐกิจในประเทศมีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.157 ด้านเทคโนโลยีให้ความสำคัญเรื่องความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ทันสมัยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.202 และด้านสังคมและวัฒนธรรมให้ความสำคัญเรื่องการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยคะแนน 3.562

ในส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ได้ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุด้วยแบบจำลองโลจิสต์ดังต่อไปนี้

Table 2 Multiple Regression Analytical Result by Logit Model

Variables	Coefficient	P- Value	Z-Stat	Marginal Effect (dy/dx)
Categories of Industry				
Steel and Aluminum	8.101	0.093*	1.680	0.957
Electronic	0.894	0.760	0.310	0.027
Food	3.479	0.302	1.030	0.335
Plastic	2.914	0.290	1.060	0.217
Textile	7.121	0.017**	2.380	0.935
Others Industry	2.002	0.455	0.750	0.099
Automotive			(Base group)	

Table 2 (continued)

Variables	Coefficient	P- Value	Z-Stat	Marginal Effect (dy/dx)
Corporate Strategy				
Growth Strategy	9.427	0.064*	1.850	0.083
Business Strategy				
Low-cost Strategy	0.690	0.658	0.440	0.014
An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the production volume				
Increase	-2.952	0.265	-1.110	-0.110
An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the domestic's sales volume				
Increase	2.425	0.269	1.110	0.059

Variables	Coefficient	P- Value	Z-Stat	Marginal Effect (dy/dx)
An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the investment of research and development				
Increase	4.558	0.022**	2.290	0.225
An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the investment of human resources development				
Increase	1.257	0.583	0.550	0.032
An opinion on the effect of Thailand 4.0 policy and EEC project to the investment of production process improvement				
Increase	-11.127	0.003**	-2.980	-0.991
Characteristic Factors				
Creativity Skill	4.889	0.022**	2.290	0.107
Multitask Skill	-2.278	0.207	-1.260	-0.050
Business Cost Factors				
Wage Cost	3.311	0.045**	2.010	0.072
Material Cost	5.682	0.007*	2.710	0.124

Table 2 (continued)

Variables	Coefficient	P- Value	Z-Stat	Marginal Effect (dy/dx)
External Environment Factors				
Thailand 4.0 Policy	-8.044	0.007**	-2.710	0.176
EEC Project	4.915	0.076*	1.770	0.107
Domestic Economy	-3.261	0.064*	-1.850	-0.071
Progression of Technology	1.658	0.299	1.040	0.036
Aging Society	1.788	0.280	1.080	0.039
LR χ^2 (22) = 82.95 Prob > χ^2 = 0.0000 Overall Percentage Correct = 92.13 %				

Remarks* Statistical significance level of 0.10

** Statistical significance level of 0.05

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา เมื่อพิจารณาค่า LR Chi-Square = 82.95 และ Prob Chi = 0.000 อธิบายได้ว่าแบบจำลองนี้สามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 นอกจากนี้เมื่อพิจารณา Overall Percentage Correct เท่ากับ 92.13% อธิบายได้ว่าแบบจำลองนี้สามารถพยากรณ์แนวโน้มการจ้างงานแรงงานไร้ฝีมือในอีก 5 ปี ข้างหน้า ของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ทั้ง 2 กรณีได้คือกรณีที่จ้างงานลดลงและกรณีที่จ้างงานเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 92.13

จากการพิจารณาแบบจำลองโลจิสต์ที่ประมาณค่าได้ร่วมกับค่า Marginal Effect สามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาได้ ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการด้านประเภทอุตสาหกรรม อธิบายได้ว่า ประเภทอุตสาหกรรมมีผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 โดยสถานประกอบการที่อยู่ในอุตสาหกรรมเหล็กและอลูมิเนียมและอุตสาหกรรมสิ่งทอมีความน่าจะเป็นที่จะจ้างงานแรงงานไร้ทักษะลดลงมากกว่าสถานประกอบการที่อยู่ในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ อยู่ร้อยละ 95.7 และร้อยละ 93.5 ตามลำดับ เนื่องจากอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานไร้ทักษะเป็นจำนวนมาก ดังนั้นสถานประกอบการที่อยู่ในอุตสาหกรรมนี้อาจมีแนวโน้มที่จะหันไปจ้างแรงงานไร้ทักษะที่เป็นแรงงานต่างด้าวเนื่องจากค่าแรงที่ถูกกว่า ส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มจะใช้เครื่องจักรเข้ามาทดแทนแรงงานคนมากยิ่งขึ้นจึงส่งผลให้มีแนวโน้มการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะลดลง

กลยุทธ์ระดับองค์กรมีผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 โดยสถานประกอบการที่ใช้กลยุทธ์เติบโต มีความน่าจะเป็นที่จะจ้างงานแรงงานไร้ทักษะลดลงมากกว่าสถานประกอบการที่ใช้กลยุทธ์อื่นๆ อยู่ร้อยละ 8.3 เนื่องจากการใช้กลยุทธ์เติบโตเป็นการมุ่งเน้นการขยายตัวไปข้างหน้าของธุรกิจ ดังนั้นอาจมีการลงทุนเพิ่มในส่วนของการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นว่านโยบายประเทศไทย 4.0 และโครงการอีอีซีจะส่งผลกระทบต่อการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาและการการลงทุนปรับปรุงกระบวนการผลิตมีผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 โดยสถานประกอบการที่มีความคิดเห็นว่ายบายดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่เพิ่มมากขึ้น มีความน่าจะเป็นที่จะจ้างงานแรงงานไร้ทักษะลดลงมากกว่าสถานประกอบการที่มีความคิดเห็นว่ายบายดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่หรือส่งผลให้ลงทุนลดลง และสถานประกอบการที่มีความคิดเห็นว่ายบายดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการลงทุนปรับปรุงกระบวนการผลิตที่เพิ่มมากขึ้น มีความน่าจะเป็นที่จะจ้างงานแรงงานไร้ทักษะลดลงน้อยกว่าสถานประกอบการที่มีความคิดเห็นว่ายบายดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาหรือส่งผลให้ลงทุนลดลง

ปัจจัยด้านคุณลักษณะแรงงานมีผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 พบว่าสถานประกอบการที่ให้ความสำคัญด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์มีความน่าจะเป็นที่จะจ้างงานแรงงานไร้ทักษะลดลง เนื่องจากแรงงานไร้ทักษะเป็นที่ไม่ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นหลักในการทำงาน ดังนั้นบริษัทที่ให้ความสำคัญในด้านนี้จึงมีแนวโน้มที่จะจ้างงานไร้ทักษะลดลง

ปัจจัยด้านต้นทุนของกิจการในเรื่องค่าจ้างแรงงานและต้นทุนวัตถุดิบมีผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 พบว่าสถานประกอบการที่ให้ความสำคัญด้านต้นทุนค่าจ้างแรงงานและต้นทุนวัตถุดิบมีความน่าจะเป็นที่จะจ้างงานแรงงานไร้ทักษะลดลง สอดคล้องกับผลการศึกษาของอติทยา สุวรรณโณ (2558) และสริกานนทะสร (2550) ที่พบว่าต้นทุนของกิจการมีผลการพิจารณาจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในส่วนของการจ้างงานต่างตัวของสถานประกอบการ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีผลิตภาพหน่วยสุดท้ายของแรงงาน เนื่องจากนายจ้างจะหยุดจ้างแรงงานก็ต่อเมื่อค่าจ้างสูงกว่าคุณค่าของผลิตภัณฑ์ ดังนั้นหากค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นจึงส่งผลให้การจ้างงานลดลง

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกด้านกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลมีผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 พบว่าสถานประกอบการที่ให้ความสำคัญกับนโยบายประเทศไทย 4.0 และโครงการอีอีซีมีความน่าจะเป็นที่จะจ้างงานแรงงานไร้ทักษะลดลง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากนโยบายและโครงการดังกล่าวเน้นการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ดังนั้นจึงส่งผลผู้ประกอบการมีแนวโน้มหันไปใช้เครื่องจักรเข้ามาทดแทนแรงงานมากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอติทยา สุวรรณโณ (2558) ที่พบว่ากฎหมายและนโยบายของรัฐบาลมีผลการพิจารณาจ้างงานแรงงานต่างตัวของสถานประกอบการเช่นเดียวกัน

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 พบว่าสถานประกอบการที่ให้ความสำคัญกับภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศมีความน่าจะเป็นที่จะจ้างงานแรงงานไร้ทักษะเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของสริกานนทะสร (2550) ที่พบว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีผลต่อการจ้างงานในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ประนาทอุตสาหกรรม กลยุทธ์ระดับองค์กร ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อนโยบายประเทศไทย 4.0 และโครงการอีอีซี ปัจจัยด้านคุณลักษณะแรงงาน ด้านต้นทุนของกิจการ ด้านกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล และด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ดังนั้นหน่วยงานของภาครัฐรวมถึงแรงงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปปรับใช้โดย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานประกอบการในนิคม
อุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

1. รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรเร่งพัฒนาทักษะของแรงงานให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการมากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาการว่างงานที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในยุคประเทศไทย 4.0
2. ค่าจ้างแรงงานเป็นหนึ่งในต้นทุนของกิจการที่สำคัญ ดังนั้นการที่รัฐบาลปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้สูงขึ้นจึงมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบการที่อยู่ในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ สุดท้ายแล้วอาจเป็นผลทำให้แรงงานดังกล่าวถูกเลิกจ้างได้ เนื่องจากผู้ประกอบการไม่มีกำลังจ่ายค่าจ้างแรงงานและท้ายที่สุดอาจต้องล้มเลิกกิจการได้ ดังนั้นรัฐบาลควรปรับโครงสร้างของค่าจ้างให้เหมาะสม โดยพิจารณาแยกตามประเภทอุตสาหกรรมของแต่ละธุรกิจ ซึ่งมีกำไรจากการดำเนินงานและการใช้จำนวนแรงงานแตกต่างกัน
3. ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศส่งผลต่อการจ้างงานแรงงานไร้ทักษะในทิศทางเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้นจะส่งผลต่อการจ้างงานที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควรพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศให้ดีขึ้น เพื่อลดปัญหาการว่างงานในอนาคต

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- ซัชสม่า พูลสวัสดิ์. 2558. *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการเกษตรกรรม ในพื้นที่อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง*. นิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจโลก วิทยาลัยพานิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์. 2558. *เศรษฐศาสตร์แรงงาน*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2560, จาก [http://uangfah.econ.cmu.ac.th/teacher/thanes/files/Book%20Econ%20440%20\(2015\).pdf](http://uangfah.econ.cmu.ac.th/teacher/thanes/files/Book%20Econ%20440%20(2015).pdf)
- ปวีณา เกิดงาม. 2558. *ภาวะการจ้างงานไทย*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สรริกา นนทะสร. 2550. *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานในประเทศไทย*. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2559. *กำลังแรงงานรวม (อายุ 15 ปีขึ้นไป) จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จทั่วราชอาณาจักร ปี พ.ศ. 2544 - 2559*. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2560, จาก <http://social.nesdb.go.th/>
- อติตยา สุวรรณโณ. 2558. *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อรรถพงษ์ ลิ้มปัทมาญจนวัฒน์. (2558). การจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสาร วิทยาการจัดการ*, 2(1), 95-109.
- Cronbach, Lee Joseph. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. 3 rd ed. New York : Macmillan Publishing Company.
- Yamane, T. (1970). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed.). Tokyo: John Weatherhill, Inc.